

PREFAȚĂ

Dacă istoriografia română n'a luat un puternic avînt în anii din urmă, aceasta se datorește în parte și lipsei materialelor. Materialele acestea, complet inaccesibile, chiar și cronicile, până pe la jumătatea veacului de față, au început de la această epocă, încet, dar continuu, a fi scoase la lumină și publicate. În afară de editarea cronicilor—editare, ce ie drept, fără critică, și făcută, pentru majoritatea celor muntenestii, în publicațiunii periodice, unde întrebuițarea lor ie tot-de-a-una anevoioasă,—izvoarele diplomatice, interne și externe, au fost prezentate cercetătorilor. Pentru izvoarele interne, din nenorocire, ezeemplul dat de D. Hasdeu, prin *Arhiva istorică*, n'a fost tocmai urmat, cu toată relativa bogăție a fondurilor publice și private. Pentru cele externe, în afară de lucrurile publicate în acea revistă, literatura noastră istorică mai veche cuprinde frumoasa publicație a lui Papiu Ilarian. Publicarea de Academie și Ministeriul de Instrucție a «documentelor Hurmuzachi» a inaugurat însă o epocă nouă și fericită pe acest teren: arhivele imperiale din Viena au fost explorate cu folos—nu știu dacă și pe

deplin și cu metoda necesară—de Hurmuzachi însuși. D-nii Odobescu, Gr. Tocilescu și Exarcu și, acum în urmă, D. I. Bogdan, au adăugat la materialul lăsat de istoricul bucovinean, documente păstrate în Paris, Veneția și țările slave ¹⁾. Scopul publicației de față ie același ca și al *Documentelor*, cu toate că felul de publicare se deosebește într-o măsură de cel urmat în corpul și suplimentele acelor.

Fondurile cercetate de mine sînt acele din Paris, Berlin ²⁾, Leipzig, Dresda, Nürnberg și München. Documentele aflate în ie se vor publica, în ordine cronologică, firește, dar după proveniență. Dacă oare-care dezavantajii, care nu-mi scapă din vedere, sînt neapărate cu acest sistem, îndreptățirea mea stă în aceia, că publicația de astăzi ie numai o parte din aceia, cu mult mai întinsă, la care lucrez. La contingentul documentar dat de Paris și o parte din arhivele și bibliotecile germane, se va alipi, în foarte scurt timp, cuprinsul de izvoare pentru istoria Romînilor, al depozitelor italiene, spaniole, engleze, și altele. Iele vor forma,—fie că Ministeriul de Instrucțiune publică, căruia îi aduc cele mai călduroase mulțămiri, va bine-voi a edita și restul, fie că iele vor apărea în alte condițiuni,—urmarea volumelor de față. Ceia ce într-o publicație cu o singură orînduire cronologică, n'ar fi fost cu putință. De altmintrelea cred, că tablele îngrijite, cu care se va mîntui publicația, vor face orî-ce căutare pe deplin ușoară.

Cîte-va lămuriri asupra modului de reproducere.

Un pedantism prea răspîndit face ca multe

¹⁾ Fără a număra reimpresionile date de D. N. Densușianu. *Actele și documentele relative la renașterea Romîniei*, publicate de D-nii Dimitrie A. Sturza, Dimitrie C. Sturza și Episcopul de Argeș, pot fi considerate ca o urmare, de necomparat folos, a colecției Hurmuzachi.

²⁾ Vor lipsi, poate, din despărțirea Berlin, raporturile consulilor Prusiei în Iași și București. Dacă limitele fixate acestei publicațiuni vor face ca publicarea lor în ie să fie cu neputință, iele vor apărea aiurea.

publicații de documente să se prezinte cu lipsa de punctuație și particularitățile grafice, cu totul neînsemnate, și folositoare doară pentru coniecturi paleografice asupra greșelilor, ale manuscriselor originale. Mărturisesc, că am schimbat punctuația și am adaus-o, unde nu iera, că am fost foarte zgîrcit în împodobirea cu *sic* a liniilor cărții, puind această plictisitoare particulă numai unde ieram cu totul sigur, pe de o parte, că greșala nu iera de transcriere, pe de alta, că, înlăturînd-o, aș fi modificat, cîtuși de puțin, înțelesul bun sau rău. Cetitorii îmi vor fi, cred, recunoscători pentru aceasta.

NECULAÎ IORGA..

München, 18 Ianuar 1894.
